

2011

БЕРЕЗЕНЬ №28

УНІВЕРСИТЕТ

Видання Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Ці березневі перші квіти
І день, наповнений теплом.
Іде весна, цвіте по світі,
Дарує щастя і любов

ІМЕНА СВІТОВОЇ СЛАВИ

Нам треба голосу Тараса

Початок березня – це не тільки воскресіння природи після зимового завмирання, не тільки свято весни. У цей час ми вшановуємо пам'ять того, хто закликав до пробудження

повертає «зір» українцям. Поет заговорив про волю України тоді, коли українська земля потонула в болоті, пліснявою взялася. Він був тим центром, де зосереджувався весь біль

юних патріотів достукуються до глибин сердець присутніх, примушуючи співпереживати нелегку долю Вітчизни минулих і теперішніх років. Скільки ентузіазму і сили відчувається в цих молодих людях, скільки запалу і вогню! На сцені ми бачимо майбутнє України, якому небайдужа Батьківщина – ні її минуле, ні теперішнє, ні прийдешнє.

«Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні.
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині –
Однаковісінко мені...

Та не однаково мені,
Як Україну злії люде
Присплять, лукаві, і в огні
Її, окраденую, збудять...
Ох, не однаково мені»

наш український народ у часи сну національної свідомості, національної гідності. Того, чие ім'я відоме далеко поза межами держави, яке асоціюється зі словом «Україна», — Тараса Григоровича Шевченка.

Прикарпатський національний університет не стояв осторонь цієї події, провівши 10 березня в актовій залі чудовий захід, присвячений 150-річчю від дня смерті видатного українського поета, прозаїка, драматурга, художника, політичного та громадського діяча.

В залі були присутні ректор, доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент НАНУ Богдан Остафійчук, викладацький склад, працівники університету, студенти та гості свята.

«Людство знало багато пророків, але Шевченко був одним із найточніших. Скільки разів розпинали і знімали його з хреста, – почав свою промову професор, завідувач кафедри міжнародних відносин Інституту історії і політології Петро Сардачук. – Хто ж він? Кріпак, викуплений за 250 карбованців, художник-самоучка, поет? Він був поводитирем нашого народу тоді, коли той був сліпий. Його поезія повертала і надалі

співвітчизників, звідки він виливався на аркуші паперу.

Петро Данилович, цитуючи Шевченка, наштовхував присутніх на думи... Думи про те, що хоча нас і відділяють роки від Генія українського народу, але його невмирущі істини і сьогодні не втрачають своєї актуальності, щоправда в іншому контексті та в іншому вимірі часу.

Після промови професора П.Сардачука на сцену виходять студенти університету, вдало виконуючи ролі козаків, козачок, неньки України. Слова

І нам не однаково, як нас шокують спробами наступу на наші національні і релігійні почуття, на нашу ще крихку свободу і наші з вами соціальні інтереси. І нам не однаково, коли в час небезпеки боягузи ховаються по закутках, а гідні українці відповідно реагують. І нам не однаково, коли йде посягання на Українську церкву, з підручників вилучають правдивий матеріал про нашу історію. І нам не однаково, що мимаємо геніальну і талановиту молодь, яка, на жаль, не має змоги реалізувати себе у своїй країні. Допоки є молодь, якій

ІМЕНА СВІТОВОЇ СЛАВИ

не однаково, то держава буде не тільки існувати, а буде повноцінно жити і процвітати!

Вдало складений режисером-постановником та автором Анною Якимів сценарій доповнюють хореографічний ансамбль танцю «Дивосвіт», народні артисти Володимир Пірус, Ольга Велка, солісти Богдан Грицишин, Надія Вівчарук, що виступили з піснями на слова великого Кобзаря. Відомі голови Прикарпаття під акомпанемент фортепіано дали нове життя вічним словам пророка.

Також виступили народні вокальні ансамблі «Росинка» і «Гуцулочка».

Працівником виховного відділу доцентом Петром Арсеничем та співробітниками Наукової бібліотеки університету була організована виставка, присвячена Т. Шевченкові, експонувалися рідкісні твори і поштові листівки, видані у Львові та Коломиї на початку 20 століття. Привертати увагу цікаві різноманітні програми шевченківських урочистостей, перша з яких датована 1869 роком.

Завершував концерт студентський хор Інституту мистецтв, керівником якого є заслужений працівник культури України, професор Ольга Ничай.

Подає, що нинішня музично-поетична вистава трохи була заполітизована, вдаючись у подробиці не тільки колишніх років, а й нинішньої політичної ситуації. Перефразовуючи, зупинимось на думці, що не політичний, а заклинаючий характер вона мала. І це абсолютно не засмучує, а навпаки, бо приємно бачити, що молодь не є байдужа до долі країни, в якій народилася, а поки в нас така молодь, доти ми живемо. Саме таким був Кобзар.

Боротьба — головний рушій життя людини і держави. Доки людина бореться, доти вона живе, коли припиняє боротьбу — гине. За цим законом жив Шевченко, за цим законом живемо ми.

Юлія Гомеляк

“У серці моєму Тарасове слово”

В історії України завжди були люди, чії вчинки, думки, слова мали великий вплив на інших. До них належить Тарас Григорович Шевченко — вірний син України, її геній, пророк, учитель, талановитий поет і художник.

Кобзаря взяли участь студенти I-III курсів Педагогічного інституту. Розпочала його першокурсниця Наталя Гах (до речі, стала однією з переможців) уривком з поеми «Наймичка». «Хустина» Т. Шевченка (у виконанні

10 березня минуло 150 років від дня смерті Кобзаря. З нагоди відзначення цієї події в Педагогічному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбувся традиційний конкурс читців. Звітальним словом до студентів звернулася доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри філології та методики початкової освіти Т. Котик. На значенні творчості Тараса Шевченка для вітчизняної культури, що «освітлює, немов факел, цілий новітній розвиток української літератури», наголосила доцент Н. Благун.

У конкурсі читців поезії

студентки-першокурсниці Івонни Корчук) найбільше припала до душі членам журі — викладачам кафедри філології та методики початкової освіти. Вразила майстерністю декламування і Леся Гардаман, яка вже вдруге брала участь у конкурсі. Слухачам запали в душу також виконані твори «Ну, що б, здавалося, слова (Т. Васько), «Чого ти ходиш на могилу» (О. Несторук), «Думка» (О. Голинська), уривок з поеми «Великий Лях» (Н. Кривошапка). Приємно вразила декламаторським хистом аспірант кафедри У. Андрусак, а також зачарувала присутніх ораторською майстерністю доцент Г. Білавич, яка прочитала Шевченкову поезію «Мені однаково...».

Цьогорічний конкурс на найкраще виконання творів Кобзаря «У серці моєму Тарасове слово» схвилював серця і душ студентів, дав їм велику естетичну насолоду, засвідчив глибокі знання творчості поета, високий рівень декламування учасників.

Наталя Гречух,
студентка I курсу
Педагогічного інституту

ЇХНЄ ЖИТТЯ ЗА ПРИКЛАД СЛУЖИТЬ

Відомий український економіко-географ і демограф, професор Степан Копчак, який приклав багато плідних зусиль до розвитку демографічної науки в Україні, народився 15 березня 1931 року в селі Вороблик-Королівський Кросненського повіту, що в Краківському воєводстві Республіки Польща. Тут він пішов до школи і проживав із сім'єю до 1945 року. Цього ж року сім'я С. Копчака (у зв'язку з повоєнним обміном населенням між СРСР і Польщею) переїхала до України в м. Заліщики Тернопільської області. 1950 року після закінчення Заліщицької середньої школи вступив у Чернівецький державний університет. 1955 року закінчив географічний факультет цього університету за спеціальністю «Економічна географія» і був прийнятий на роботу старшим лаборантом, а з 1956 р. – викладачем кафедри економічної географії.

З 1963 року Степан Іванович працює в Івано-Франківському державному педагогічному інституті імені Василя Стефаника на посадах старшого викладача, доцента, професора і завідувача кафедри політичної економії, а згодом – економічної теорії (1980-2001 рр.). Працював також проректором з заочної освіти, заступником декана загальнонаукового та історичного факультетів, проректором з наукової роботи Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника. Його науково-педагогічний стаж становить 46 років, а педагогічний стаж у виші – 45 років.

1971 року Степан Іванович захистив у Інституті економіки АН УРСР дисертацію «Особливості формування і відтворення населення українського Прикарпаття в дорадянський період» і одержав наукову ступінь кандидата економічних наук.

Помер професор Степан Іванович Копчак 19 грудня 2001 року, похований у Івано-Франківську.

На пошанування 80-ої річниці від дня народження Степана Івановича Копчака (1931-2001)

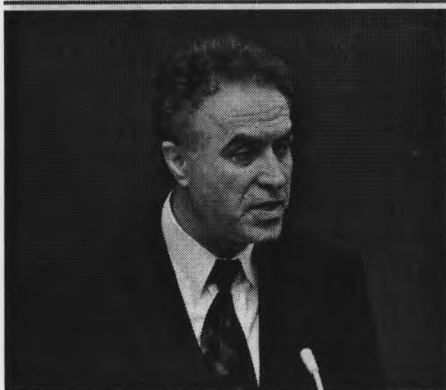
**«Ми з вами всі творимо
університет. Робимо це
по-своєму, дивлячись
на світ і рівняючись на
нього»...
(Богдан Остафійчук)**

Зі вступним словом виступив ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Богдан Остафійчук, згадавши про те, як ще в далекі радянські часи професор Копчак працював проректором, був рвучким і запальним до праці, до творення нового: «Згадалася мені розважливість Степана Івановича. Як він, не кажучи вголос слова «ні», сприяв тим самим визріванню тієї чи іншої ідеї, задуму».

З особливою прихильністю ректор університету поставився до читань, присвячених 80-річчю від дня народження визначного вченого, демографа, професора Степана Копчака.

Слова подяки були мовлені на адресу організаторів заходу і висловлено надію, що такі починання і надалі будуть продовжуватися, що це стане доброю традицією не тільки на економічному факультеті, але й в університеті загалом. «Ми з вами всі творимо університет. Робимо це по-своєму, дивлячись на світ і рівняючись на нього... Великий позитив бачиться в тому, що теперішнє покоління пам'ятає своїх учителів, адже хто знає й пам'ятає минуле, той заслуговує на хороше майбуття», – зазначив Богдан Костянтинович. Присутні схвально сприйняли ідею ректора щодо встановлення почесних дощок людям, які здійснили значний внесок у розбудову, розвиток та становлення нашого навчального закладу, а перший такий пам'ятний знак, на його думку, має бути присвячений професорові Степанові Копчаку.

ЇХНЄ ЖИТТЯ ЗА ПРИКЛАД СЛУЖИТЬ

**«Степан Копчак – відомий економіко-географ і демограф України»
(Михайло Романюк)**

Потім було надано слово декану економічного факультету, професору Михайлові Романюку, учневі вченого С. Копчака. Він озвучив для учасників конференції біографію Степана Копчака, відзначивши, що це відомий український економіко-географ і демограф. Ми ж не будемо втомлювати читача автобіографічними фактами в статті, адже в цьому номері вона висвітлена достатньо.

У своєму виступі професор Михайло Романюк зупинився на значному внеску, який зробив професор Копчак для науки. Наголосив на тому, наскільки детально і фахово в працях відомого вченого простежена національна структура населення теперішньої Івано-Франківської області в розрізі повітів, починаючи від перепису 1869 року. «Тут цінним є розгляд етнічної структури за 1880 рік окремо для міського й сільського населення, що дало підстави вести мову про велику частку поляків саме серед міських

мешканців, яка коливалася від 8,0% (Надвірнянський повіт) до 56,7% (Калуський повіт). Частка єврейського та німецького міського населення (на той же 1880 рік) становила 26,9%, а українського – 37%», – зазначив професор Михайло Романюк. І це лише малесенька частинка заслуг Степана Івановича як демографа. Степан Іванович, за словами декана економічного факультету, працював над питаннями щодо демографії в сучасній Івано-Франківській та інших областях Західної України. А ще з уст професора Романюка були слова щирої вдячності, глибокої поваги й пам'яті.

**«Я не пригадую в найближчому часі якоїсь іншої такої події в університеті. Вона справді є важливою, пам'ятною і потрібною»
(Степан Хороб)**

Виступ професора Степана Хороба став кульмінацією в роботі конференції, присвяченій 80-річчю від дня народження професора Степана Копчака. Такої уваги та зацікавленості з боку учасників конференції і присутніх студентів, мабуть, вже давно не бачила

аудиторія. Слова професора Степана Хороба напевно б розтопили найбільш закам'яніле серце і викликали розчулення в найстрогішій людині... Це були спогади, в яких відчувалася справжня дружба, жаль за тим, чого не повернути, звичайна і водночас висока людська любов.

Він розповів про його наукову розвідку праці Степана Копчака «Емігрант у творчості Стефаніка»: «Будучи демографом, людина зуміла написати працю, яку в наукових колах було сприйнято, як професійну статтю».

З його вуст пролунало багато теплих слів на адресу професора Степана Копчака, адже це була людина патріотична, яка безмежно любила свій край. Розповів про поїздку до села, в якому народився Степан Копчак. У залі знову з неймовірною цікавістю слухали і цю розповідь.

Доповідач висловив вдячність організаторам конференції і зазначив, що ця подія є непересічною в житті нашого університету.

В роботі конференції також взяли участь директор Інституту філології професор Василь Грещук і завідувач кафедри обліку і аудиту, професор Іван Баланюк, які теж дуже близько знали Степана Копчака. Від них присутні почули не менше теплих слів на адресу вченого, слів подяки організаторам і дізналися про багатогранність особистості професора.

Микола Поп'юк

ЗНАМЕНИТІ ГОСТІ

Зустріч Міністра юстиції України Олександра Лавриновича

з викладачами та студентами університету

Нещодавно в рамках робочої поїздки на Івано-Франківщину відбулася зустріч Міністра юстиції України Олександра Лавриновича з професорсько-викладацьким складом та студентами Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. На зустрічі в актовій залі університету були присутні викладачі та студенти переважно юридичної та політологічної спеціальностей. Шановного

гостя представив ректор, член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Остафійчук.

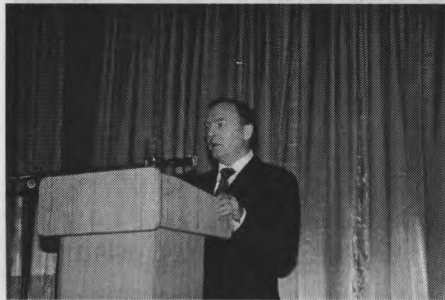
У своїй вступній промові, присвяченій темі загальнодержавних реформ, Міністр юстиції України Олександр Лавринович особливу увагу звернув на реформу системи державного управління. Згадавши про історію розвитку системи державного управління до і після прийняття Конституції України, Олександр Володимирович відзначив, що текст такого політико-правового документа потребує уточнень для динамічного розвитку країни: «Більшість політичних сил бажають, щоб Україна в майбутньому стала членом Європейського союзу, однак з чинною Конституцією це неможливо зробити».

Міністр зробив узагальнення щодо результатів проведеної 2010 року судової реформи. Так, судова реформа 2010 року вирішила кілька проблем. По-перше, в результаті її проведення ми позбавилися величезної кількості позовів до Європейського суду з прав людини в частині строків розгляду справ в Україні. По-друге, відповідно до конституційної моделі вдалося зробити чітку спеціалізацію судів. Сьогодні в Україні функціонує не чотири, а три судові інстанції (як і в країнах Європейського союзу). По-третє, сформувалася система доступу до суддівської професії, яка потребує подальшого вдосконалення, щоб підвищити кваліфікацію осіб, які одягають мантию.

Окрім судової реформи 2010 року також розпочато реформування виконавчої влади. У цьому контексті Олександр Володимирович зазначив, що кількість задіяних людей для надання адміністративних, соціальних послуг, організації управління територій чи держави значно перевищує потребу для України, а велика частина виконуваних функцій дублюють одна одну або є непотрібними та надуманими для громадян

України, а частина функцій взагалі можуть виконуватися за межами державної влади.

Одним з перших кроків Президента України після сформування 11 березня 2010 року діючого Кабінету Міністрів України було видання указу про початок адміністративної реформи на новому етапі. З квітня по вересень 2010 року велася робота з реформування системи державного управління за участю експертних установ як державних, так і міжнародних. А в грудні 2010 року почали відбуватися реальні дії зі скорочення кількості органів державної влади, ліквідації міністерств та державних комітетів.

«Сьогодні ми маємо початок тієї моделі управління, що реально може забезпечити рівень менеджменту, який функціонує в країнах Європейського союзу, – наголосив Олександр Лавринович. – Сформована модель державного управління включає в себе 5 типів органів, кожен з яких має свій напрям і специфіку діяльності. До таких органів належать міністерства; державні служби, які надають адміністративні послуги громадянам України; агенції, чия діяльність спрямована на забезпечення ефективного управління державним майном; інспекції, які здійснюють контроль за дотриманням законів та інших нормативно-правових актів усіма органами державної влади під час їхньої роботи; національні регулятори – незалежні державні органи,

які не підпорядковані Уряду, діяльність яких покликана врегулювати взаємовідносини суб'єктів на ринку тих чи інших виробництв, а також при встановленні тарифів для населення. Водночас діють конституційні органи – органи спеціального статусу, зокрема Антимонопольний комітет України, Національний банк України, Фонд

державного майна України, Комітет з питань телебачення та радіомовлення України».

Наступним кроком на шляху реалізації адміністративної реформи, як вважає Олександр Володимирович, окрім зменшення кількості органів державної влади та їх чисельності, має стати зменшення територіальних управлінь та територіальних представництв органів державної влади на місцях. Також слід створити умови для розвитку нової моделі місцевого самоврядування, щоб забезпечити можливість реального здійснення своїх повноважень органами місцевого самоврядування.

Кожний напрямок реформи, за словами Міністра юстиції, передбачає внесення змін до Конституції України.

Про зацікавленість темою виступу Міністра свідчила велика кількість запитань зі сторони викладачів та студентів. Це дозволило продовжити бесіду у формі діалогу.

Олександр Володимирович (у процесі надання відповіді на поставлені запитання) звернув увагу на необхідність забезпечення функціонування політично відповідальної влади, що у свою чергу дасть можливість для розвитку соціальних стандартів в Україні. Також Міністр повідомив про подальші кроки реформування системи управління України, про пропозицію збільшити оплату праці державних службовців для забезпечення їх ефективної роботи.

Наприкінці виступу Міністр юстиції України висловив вдячність за можливість спілкування зі студентською аудиторією та побажав студентам використовувати час зараз, щоб бути успішними завтра.

За цікавий виступ і конструктивний діалог студенти подякували Олександрові Лавриновичу оплесками та квітами.

На завершення зустрічі ректор університету Богдан Остафійчук констатував факт встановлення традиції співпраці між Міністерством юстиції України та Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника.

Юлія Кернякевич,
викладач Юридичного інституту

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

Статус лідерів збережено!

Нещодавно на базі Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбувся IX Всеукраїнський студентський турнір фізиків, на якому команда Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника здобула диплом III ступеня. Команда "Спалах" представлена кращими студентами з фізико-технічного факультету та двома наставниками, представниками цього ж факультету.

була більша відповідальність, у порівнянні з минулим роком, а рішення, які доводилося приймати під час боїв, впливали на всю команду. Що ж стосується самої гри, то вона була не менш захоплюючою та інтригуючою.

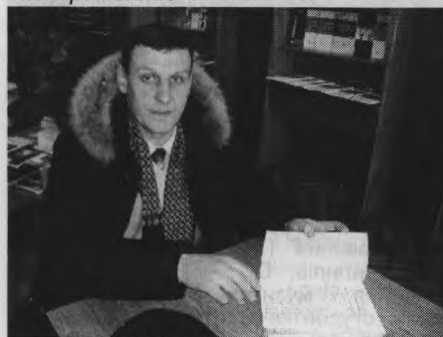

Фото команди (зліва направо: Уляна Томин – студентка V курсу (капітан команди); Михайло Дудидра – студент V курсу; Лілія Регуш – студентка II курсу; Андрій Бойчук – студент V курсу; Оксана Костюк – студентка II курсу; Андрій Груб'як – студент IV курсу)

Цього року наша команда брала участь у турнірі всьоме, але вперше ми виступали в статусі лідера. Минулорічне досягнення тримало всіх членів команди в напрузі, оскільки кожен відчував відповідальність за результат. Приємним є той факт, що внутрішня напруженість гравців не завадила продемонструвати свої кращі якості і залишити за собою статус одних із фаворитів турніру. Особливістю цьогоорічного турніру стало те, що всі команди-учасники, окрім сильної наукової підготовки, продемонстрували професійний підхід до змагання. На перше місце виходила тактика, стратегія проведення кожного бою. Кожного дня гра з іншими командами вимагала й іншого налаштування, оптимального вибору стилю поведінки.

Про турнір словами І. Яремія: «Цього року я вперше брав участь у турнірі. Атмосфера бою максимально наближена до умов захисту кваліфікаційних, дипломних та кандидатських робіт, що є, безумовно, корисно для студентів. Задачі, які розглядають на турнірі, вимагають нестандартного підходу до їх розв'язку. Що стосується результату, я задоволений роботою та самовіддачею студентів, адже здобуття диплома третього ступеня також говорить про якісну підготовку...

Окрему подяку хочеться висловити адміністрації університету, яка підтримує команду, надає змогу користуватися університетськими фондами для проведення студентами експериментів».

Керівник команди
Іван Яремій

За час участі команди у Всеукраїнських студентських турнірах з'явилися певні традиції, а саме: здобуття нашими студентами перемог у особистій першості. Цей турнір не став винятком – знову в особистому заліку не було рівних Улянї Томин, яка другим рік поспіль стала кращим гравцем.

Кращий гравець У. Томин: «Цього року я вдруге брала участь у турнірі, але вже в якості капітана. Остання обставина відкрила мені гру ще під одним кутом. Адже тепер на мені

Здобуті командою нагороди 2011 року Фізичні бої дають неоціненний досвід, який допомагає в повсякденному житті. Беручи участь у турнірі, ти на деякий час потрапляєш у інший світ, який децю моделює життя. Тут, як і в житті, щоб досягнути мети, треба постійно боротися, докласти максимум зусиль. У нагоді стануть не тільки знання, а й уміння їх застосувати, вміння донести до слухача ідею розв'язку задачі та відстояти її, вміння об'єктивно оцінити розв'язок, запропонований іншою командою, та вміння вести толерантну полеміку. А це, оскільки фізичні бої – це командна гра, тут, як і в житті, чи не найбільше значення для кожного гравця має підтримка друзів. І тільки розуміння цієї простоти істини дає право називати себе переможцем».

Цього року організатори турніру максимально ускладнили схему проведення. Замість класичного групового етапу і олімпійської системи, було запропоновано систему чемпіонату. Цей факт вимагав від учасників безкомпромісної боротьби на кожному етапі, оскільки кожен бал впливав на турнірне становище.

Надіємося, що це не останнє досягнення команди „Спалах“ фізико-технічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Чого їм щиро бажаємо!

Роман Дзумедзей,
акспірант кафедри
фізики і хімії твердого тіла

СТУДЕНТСЬКІ ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ

Видатні дати і події педагогічного календаря 2011 року

Одним із провідних орієнтирів сучасної освіти в Україні є глибоке вивчення, ґрунтовне осмислення та раціональне використання найкращих пластів національної педагогічної думки і навчально-виховної практики минулого. Водночас радикальні зміни, що відбуваються в нашому суспільстві, спричинені ними демократичні зрушення у світогляді, ідеології, науці та культурі зумовлюють потребу підготовки нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професіоналізму, що є одним із напрямів реалізації завдань Державної

кандидати педагогічних наук, доценти В. Костів, Г. Олійник, І. Комар, які були присутні на заході.

Працівники читального залу Педагогічного інституту підготували виставку творів ювілянтів-педагогів та праць українських і зарубіжних учених – дослідників їхньої творчості, які наочно продемонстрували вагомість їх доробку та підсилили виступи учасників студентських педагогічних читань.

Вступне слово виголосила доктор педагогічних наук, професор З. Нагачевська, здійснивши короткий

національної програми "Освіта" (Україна ХХІ століття), Національної доктрини розвитку освіти а також основних положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України як однієї зі складових інтеграції нашої держави у європейський і світовий освітній простір.

У контексті двох вищеозначених тверджень надзвичайно важливим і актуальним виступає проведення 10 березня 2011 р. в Педагогічному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника студентських педагогічних читань «Видатні дати і події педагогічного календаря 2011 року».

Ініціатором та організатором їх проведення стали члени кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика під керівництвом доктора педагогічних наук, професора Т. Завгородної, зокрема доктор педагогічних наук, професор З. Нагачевська, кандидати педагогічних наук, доценти О. Джус, Н. Салига, І. Стражнікова, В. Ковальчук, Л. Прокопів.

Активну підтримку в цій роботі надали члени кафедри соціальної педагогіки на чолі з кандидатом педагогічних наук, професором Б. Ковбасом, зокрема

огляд знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки 2011 року.

З цікавими і змістовними доповідями виступили студенти спеціальності «Початкова освіта і хореографія» – С. Друз'як; «Соціальна педагогіка» – С. Дейчаківська, І. Барган, О. Окунь, А. Шишко, Ю. Юрків, Х. Яковів; «Дошкільне виховання і початкове навчання» – О. Пилипів, О. Чубата; «Початкове навчання і музика» – О. Мельник, а також студентка факультету іноземних мов спеціальності «Французька мова і література» О. Слободян.

Під керівництвом доктора педагогічних наук, професора З. Нагачевської Соломією Друз'як було підготовлено наукову розвідку «Буквар Південноруський» Т. Шевченка: історія створення, зміст, освітньо-виховне значення (до 150-річчя з часу видання)». «Шевченківську» тематику продовжив виступ Оксани Окунь «Тарас Шевченко – співець жіночої недолі», науковим керівником якої став кандидат педагогічних наук, доцент В. Костів.

З оглядом педагогічних ідей східно- та західноукраїнських літераторів виступили Антоніна Шишко – «Педагогічні ідеї у творчій спадщині Лесі Українки» (науковий

керівник – кандидат педагогічних наук, доцент О. Джус); Оксана Чубата – «Дитячий світ у творах Івана Франка», Ольга Пилипів – «Образи дітей у творчості Василя Стефаника» (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Н. Салига); Ольга Слободян – «Чинники становлення Марійки Підгірянки як народної вчительки» (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І. Стражнікова).

Власне аналіз окремих аспектів творчості видатних українських та зарубіжних педагогів минулого став предметом викладу доповідей Софії Дейчаківської – «Музика як складова концепції естетичного виховання Софії Русової», Ірини Барган – «Рудольф Штайнер: педагог, філософ, містик», Христини Яковів – «Життя, повне втрат та здобутків: громадсько-педагогічна діяльність письменниці-педагога Івонни Блажкевич» (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент О. Джус); Юлії Юрків – «Василь Зінківський про дилему сімейного та суспільного виховання» (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент В. Костів); Оксани Мельник – «Використання педагогічної спадщини Михайла Галушинського в суспільному вихованні» (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент В. Ковальчук).

Варто наголосити на професійно підготовлених мультимедійних презентаціях С. Дейчаківською, І. Барган, Ю. Шишко, Х. Яковів, що чудово доповнювали їх виступи. Ґрунтовним аналізом вирізнялася доповідь С. Друз'як, емоційністю – Ю. Юрків, О. Слободян, О. Мельник.

Підтвердженням доцільності та, можливо, запровадження традиції проведення таких педагогічних читань стали як активність студентів-доповідачів, їх ретельна підготовка, увага колег-

одногрупників (усього налічувалося близько 100 присутніх у залі), так і підсумкові виступи наукових керівників доповідачів, присутніх на педагогічних читаннях.

Отже, орієнтація на кращі світові та європейські зразки, творче осмислення надбань власної педагогічної науки та шкільної практики минулого дадуть змогу майбутнім педагогам і вихователям повні реалізувати дієвий чинник заявленого сьогодні «людиноцентристського» виміру освіти, підготувати конкурентоздатних і самодостатніх фахівців, спроможних іти в ногу з часом, адже саме освіта уможливілює відтворення інтелектуального потенціалу народу в цілому і кожної особистості зокрема.

Оксана Джус

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ТРАДИЦІЇ

Видання нашого університету на науковій конференції в Сполучених Штатах Америки

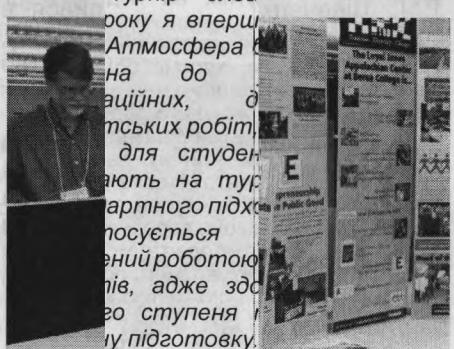
Видання IX Всеукраїнської наукової конференції «Сила Стефаніка в щорічній змаганні та двома науковими проектами «Гірська школа: сучасні виклики, перспективи». Цього року конференція відбулася 11-13 березня в місті Річмонді (США) і була присвячена 100-літтю на базі Східного університету під егідою Аппалачського центру на чолі з директором професором Аланом Бенксом. Учасники взяли участь у її роботі.

Цього року конференція була організована доктором педагогічних наук, професором кафедри педагогіки та психології О. Поясиком, доцентом кафедри педагогічних наук, психології та методики викладання І. Пługатором та доцентом кафедри педагогіки та психології Т. Завгородньою.

Члени команди (зліва направо): Михайло Андрій Бойчук

Цього року наша фізична команда в турнірі всього світу. Форми турніру – стендові доповіді, поезія, музика, ігри, танцювальні номери, актуальні проблеми. Варто відзначити, що дуже цікавою формою презентації стала напружена навчально-дослідницька робота середньошкільської молоді. Особливо це стосувалося заохочення науковців до написання наукових видань, зокрема представлено на виставці турніру делегація також мала можливість презентувати науковий доробок команди в галузі науки. Відповідно до загальної теми конференції «Сила Стефаніка в щорічній змаганні та двома науковими проектами» були розкриті різні аспекти духовного та фізичного виховання підлітків та молоді. Річмондський університет як засіб виховання молоді»

Члени команди (зліва направо): Михайло Андрій Бойчук

(Т. Завгородня), «Писанка як засіб духовного виховання горян» (О. Поясик), «Народні рухливі ігри як засіб фізичного виховання горян» (І. Пługатор).

У своїй доповіді Т. Завгородня висвітлила історію рідного Карпатського регіону, які складають найбільшу щільність річок в Україні, форми роботи з учнівською молоддю з розширення знань про значення річок у житті людини. Зацікавлення слухачів викликала інформація про розширення знань молоді, які стосуються природи Прикарпатського краю, його багатства, про залучення молоді до очищення, укріплення берегів рік, насадження дерев, що сприяє формуванню відповідального ставлення до природи, любові до рідної землі. Значне місце відводилося питанню участі учнів і молоді у водних видах спорту, які традиційно популярні на всіх гірських рідинах. Особливо це стосується молоді сільських гірських районів Карпатського регіону. Під час виступу використовували слайди, відеозаписи, які яскраво свідчили

про можливість розв'язання цієї проблеми. Особливу зацікавленість у присутніх викликала можливість громадянського виховання молоді в процесі здійснення подорожі Дністровським каньоном.

У своєму виступі О. Поясик розкрила своєрідність орнаментики українських писанок Карпатського краю, зокрема Гуцульщини, які вирізняються своєю неповторною красою, кольоровою барвистістю, різноманітністю елементів і мотивів розпису, символіки. Матеріали виступу були доповнені відеозаписами, зокрема, представлено технологію виготовлення писанки, яка викликала неабияку зацікавленість американських науковців.

Аспекти фізичного виховання горян засобами народних рухливих ігор були охарактеризовані у виступі І. Пługатор. У своєму дослідженні науковець розглянула різні групи народних ігор (сезонно-обрядові, сюжетні та безсюжетні, великої, середньої та малої рухливості), використання їх на сучасному етапі.

Згадані вище доповіді викликали загальний інтерес. Їх авторам було

запропоновано подати представлені матеріали до публікації в одному з наукових видань етноцентру Західної Віргінії.

Однак перебування викладачів у США не обмежилось лише безпосередньою участю в науковій конференції. Велику користь принесло ознайомлення із системою освіти в країні, конкретно з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі, самостійної роботи студентів, діяльністю органів студентського самоврядування тощо.

Дуже приємно, що учасники конференції мали можливість відвідати столицю Америки – Вашингтон. За сприяння професора Дональда Девіса було організовано зустріч з генеральним

директором радіо та телебачення «Голос Америки».

Отже, перебування в США сприяло професійному зростанню представників делегації університету, розширенню їх кругозору, вмінно спілкуватися на міжнародному рівні, а також створило умови для подальшої співпраці нашого університету з вищими навчальними закладами країни.

Під час поїздки учасників конференції запросили для участі в третій міжнародній педагогічній читанні на пошану пам'яті члена-кореспондента АПН України Богдана Ступарика, а представників університету було запрошено для участі в наступній 35-ій міжнародній конференції «Широкий простір Аппалачі», яка відбудеться 23-25 березня 2012 року в Індіанському університеті штату Пенсильванія. Викладачі університету мають можливість взяти в ній участь для продовження традиції співпраці з американськими науковцями.

**Т. Завгородня,
О. Поясик,
І. Пługатор**

СТУДЕНТ ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОЇ КНИГИ ПІСНЯ

“Зорі отчого краю”

Педагоги про педагога

(до 60-річчя від дня народження Валерія Цибуха)

«Приїжджайте в Прикарпаття, приїжджайте, люди добрі, завжди будуть раді вам!» – під таким девізом у березні проходила зустріч

культури України Валерій Цибух наголосив: «Івано-Франківщина була і залишається лідером у розвитку індустрії туризму, оскільки галузь

зі студентами та викладачами Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. За участю голови обласної державної адміністрації Михайла Вишиванюка та Надзвичайного і Повноважного Посла України, Посла з особливих доручень МЗС України, члена Президії УРМ, колишнього керівника Державної туристичної адміністрації України Валерія Цибуха відбулася презентація документальної повісті письменника з Буковини, відповідального секретаря Чернівецької обласної організації Спілки письменників України Василя Фальварочного «Зорі отчого краю». Ця книга – про життя і працю заслуженого працівника культури України Валерія Цибуха і видана до його 60-річчя. Передмову до неї написав Борис Олійник. Як зазначив голова ОДА: «Відомий буковинець і великий приятель Прикарпаття Валерій Цибух, який у 2002 році очолював Державну туристичну адміністрацію України, причетний до створення в Івано-Франківську Інституту туризму». Цей задум, за словами Михайла Вишиванюка, належить світлій пам'яті Миколі Шкрібляку, а Валерій Цибух «багато зробив для розвитку туризму на Івано-Франківщині і допоміг цей добрий задум втілити в життя».

Відповідаючи на запитання студентів, заслужений працівник

туризму (ще з часів першої каденції голови ОДА Михайла Вишиванюка) є стратегічним і перспективним напрямком економіки області».

Однак, за словами Посла з особливих доручень МЗС України Валерія Цибуха, нині в державі бракує центрального координуючого органу, який би опікувався просуванням за межі країни національного турпродукту, як це за свого часу робила державна туристична адміністрація. Він сподівається, що це питання буде враховано в адміністративних реформах, які тривають.

Зустріч була цікавою для викладачів і студентів з огляду на те, що йшлося не лише про книгу, а й про перспективи і проблеми туристичної галузі, яка є пріоритетною і стратегічною для Прикарпаття, а також важливою для всієї України.

На завершення зустрічі пан Фальварочний подарував свої книги викладачам і студентам.

Юланта Якубовська

Гей, гуртуймось та лучімся,
Українські діти!
Зранку, змалку вже учімся
Для України жити.

3 нагоди дня народження української письменниці Марії Омелянівни Ленерт-Домбровської, відомої нам під псевдонімом Марійка Підгірянка, студенти Педагогічного інституту нашого університету підготували святковий концерт, який відбувся 29 березня в актовій залі їхнього корпусу.

Розпочала свято студентка II курсу Юлія Юрків авторським віршем, присвяченим поетесі. Змістовно і цікаво ведучим свята вдалося окреслити біографічні факти і творчий манер письменниці. У виконанні студентів прозвучали вірші «Відгуки душі», «Мій дідусь», «Вечір» та ін. Пісні «Колишися, калинонько», «Співанки», навіть загадки написані пером видатної Марійки Підгірянки, що свідчить про багатогранність творчості поетеси.

Як відомо, більшість творів написала Марійка Підгірянка для дітей і про дітей. Зважаючи на це, студентка IV курсу Юлія Жолобан підготувала з учнями Івано-Франківської ЗШЛ I-III ст. №23 інсценізацію дитячої п'єси «У чужому пір'ї», де відображені основні мотиви творчості Марійки Підгірянки – мрії про краще майбутнє народу, оспівування краси рідного краю, природи Карпат.

На завершення свята своє слово з нагоди річниці поетеси доніс до слухачів український історик, викладач нашого університету Петро Арсенич. До згаданих штрихів біографії він додав важливі факти про переслідування і заборону творчої діяльності Марійки Підгірянки в радянський час. Також історик згадав відомого українського поета Тараса Мельничука, який 1992 року за книжку «Князь роси» був удостоєний Державної премії України імені Т. Г. Шевченка. Він народився в селі Уторопи Косівського району, в якому провела своє дитинство також Марійка Підгірянка після переїзду із села Заріччя.

У приміщенні актовій зали була представлена виставка збірок творів Марійки Підгірянки, організована Музеєм освіти Прикарпаття та доцентом П. Арсеничем, яку мали можливість оглянути всі присутні після закінчення свята.

Леся Палагіцька

ВИЗНАЧНІ ПОСТАТІ

До 130-річчя
поетеси-педагогаГрафічний портрет Марійки Підгірянки
художника Я. Оленюка

29 березня виповнилося 130 років з часу, коли в селі Білі Ослави (тепер Надвірнянського району) в родині лісничого Омеляна Ленерта народилася дочка Марія, майбутня дитяча письменниця, педагог і громадська діячка, яка відома під літературним псевдонімом Марійка Підгірянки. До цієї дати в Музеї історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та освіти на Прикарпатті відкрито тематичну виставку. Тут представлено матеріали про життя і творчість поетеси-педагога, книжки з її домашньої бібліотеки з автографами, збірки її творів, видані в різні роки, періодичні видання, де поетеса друкувалася.

Відвідувачів зацікавлять оригінали записів коломиїнок, зроблені Марійкою Підгірянкою в селі Уторопи (тепер Косівського району), де вона певний час вчителювала; вірша «Милим друзям», написаного нею на своє 80-річчя; рушник, вишитий поетесою. В експозиції демонструються портрети Марійки Підгірянки роботи художника І. Токарука і вчителя з Ланчина Я. Оленюка, ілюстрації до її творів художниці С. Гебус-Баранецької, скульптурний портрет поетеси роботи В. Лендела. Тут можна познайомитися зі статтями та науковими працями про життєвий і творчий шлях письменниці, з її творами, вшануванням пам'яті.

Юрій Угорчак

Данина шани письменниці-педагогу

Студенти і викладачі Коломиїського інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в дні перед ювілеєм побували в селі Білі Ослави на Надвірнянщині, де народилася майбутня письменниця. Тут уміють берегти пам'ять про свою землячку, яка через слово писане зуміла стати вихователюю кількох поколінь українців.

Здавалося б, звичайне підгірське село. Але разом з тим, село свідоме того, що причетне до такої значимої постаті. Тому пам'ять про письменницю тут бережуть усією громадою. 1996 року віддали під музей декілька кімнат столітньої плебанії. Директор музею – земляк Марійки Підгірянки, краєзнавець, член Національної спілки журналістів України Василь Левицький. Він ще наприкінці 1980-х років узявся за пошуки призабутих творів своєї крайки, збір матеріалів для музею, популяризацію її імені, не надто відомого в радянську добу. Велика заслуга Василя Левицького, лісника за фахом, але патріота за своєю суттю, у тому, що за останні роки перевидано цілу низку творів поетеси, причому не лише поезій, а й зразків малої прози. Василь Левицький упорядкував і опублікував найповніше видання її творів – вісімсотсторінкову книгу «Для України вірно жиймо!» (Івано-Франківськ: Нова зоря, 2009).

Краєзнавець захоплююче оповів не лише про обставини життя і особливості творчості Марійки Підгірянки, а й про чар пошукової роботи в архівах і бібліотеках. Продемонстрував нові надходження до музею: рідкісну фотографію Марійки Підгірянки (віднайдену в Коломиї за сприяння Миколи Савчука); книжку з автографом письменниці (підписану своєму синові Маркові); лист до Марійки Підгірянки літературознавця Федора Погребенника тощо. Студенти (а це майбутні вчителі початкових класів і вчителі-філологи) були здивовані, що серед експонатів музею є навіть дипломна робота про творчість письменниці, виконана декілька років тому студенткою Коломиїського інституту...

Це був день не лише відкриттів нового матеріалу про знану землячку, а й можливості торкнутися до минувшини. Так, старі постолі, дерев'яний дверний замок чи фанерний шкільний портфель студентам XXI століття видалися майже нереальною дивовижею, хоча це предмети не так уже й віддаленого в часі сільського побуту, відображеного в одному з розділів музею.

Про те, що в селі розуміють значення своєї землячки, свідчить і той факт, що гостями опікувався не лише директор

музею, а й настоятель церкви Успіння Пресвятої Богородиці отець Василь Ужитчак. За майже два десятиліття пастирської праці він зжився з цим селом,

хоча родом з Коломиїщини (походить з відомої великоклучівської священичої династії Ужитчаків). Продовженням знайомства з малою батьківщиною Марійки Підгірянки було відвідання храму, в якому, за здогадами краєзнавців, хрестили майбутню письменницю. До молитви додалося й напутнє слово отця Василя, особливо вагоме в час Великого посту.

Організатор поїздки, яка виконує обов'язки директора Коломиїського інституту, кандидат психологічних наук Галина Микитюк відзначила виховне значення спадщини Марійки Підгірянки, яка уміла просто і дохідливо говорити про вагомій речі. І нині читача не залишає байдужим поема «Мати-страдниця»; дидактичне значення має ціла низка інших творів письменниці і педагога. Твори Марійки Підгірянки – неоцінний матеріал для роботи вчителя початкових класів.

А кандидат філологічних наук, доцент Микола Васильчук (лауреат Премії імені Марійки Підгірянки) каже, що ця авторка тісно пов'язана з Коломиєю: тут складала іспити, вперше прочитала «Кобзар», тут друкувала свої твори; жила в селі Ворона, що на Коломиїщині. Ще потребує вивчення внесок письменниці у виховання покоління борців за українську незалежність, яке зросло на її простих дитячих віршах, позначених глибокою духовністю і любов'ю до рідної землі.

У ході поїздки знято відеофільм про Марійку Підгірянку, який поповнить відеотеку Коломиїського інституту, отож й інші студенти зможуть наблизитися до цієї цікавої постаті не лише через книги, а й через телеекран.

Ростислав Никируй,
асистент кафедри суспільно-
економічних дисциплін Коломиїського
інституту Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

І знову конкурс!

23 лютого до Дня захисника Вітчизни відбувся грандіозний конкурс краси, юності і талановитості – «Містер ПНУ ім. В. Стефаніка 2011». Показати себе мали можливість 12 студентів з різних факультетів університету. Глядачі та журі оцінювали їх за виходами в костюмах, вільний стиль та цікаву хореографічну постановку «Аркан».

Хлопці приємно здивували своїми ерудованими відповідями на запитання прискіпливих ведучих (знаний дует «Хлопці за викликом»). У конкурсі «Мій коник» журі оцінювало таланти юнаків. Титул «Містер ПНУ ім. В. Стефаніка 2011» та «Містер Сексуальність» отримав Назар Борушок (II курс економічного факультету), який звабив своїм хобі (бодібілдинг) усіх дівчат залу та журі. Віце-містер – студент II курсу Богдан Молодій (Педагогічний інститут). Титул «Містер глядацьких симпатій» завоював Андрій Часовських (економічний факультет). «Містер Екстравагантність» – Віталій Сятиня (Юридичний інститут), «Містер Посмішка» – Олексій Грибик (Інститут історії та політології), «Містер Інтелект» – Крістіан Москалець (факультет іноземних мов), «Містер Вишуканість» – Назар Козак (Інститут туризму), «Містер «Бонд 007» – Роман Йосипенко (факультет математики та інформатики), «Містер Мужність» – Назар Семанів (Інститут мистецтв), Михайло Котик – «Містер Загадковість» (фізико-технічний факультет), Іван

Лепьохін – «Містер Толерантність» (філософський факультет), Тарас Семанишин – «Містер Елегантність» (факультет фізичного виховання).

Учасники отримали подарунки від косметичної фірми «Oriflame», компанії «Uteam», косметичного салону «Peggy Sage», безкоштовні послуги в салоні «Космолюкс», кінотеатру «Люм'єр». Переможця нагородили путівкою для подорожі Прага-Дрезден, фотосесією в журналі «Весільні дзвони», запрошенням на участь у конкурсі «Містер Івано-Франківськ 2011», романтичною вечерею в ресторан-клубі «Pallada».

Подія відбулася за підтримки Студентського сенату Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаніка та виховного відділу. Особлива подяка за організацію висловлено хореографам Ользі Грибик та Наталі Стефанюк, які надали святу особливого колориту.

Ольга Грибик,
студентка III курсу факультету
математики та інформатики

Творчий доробок молодих авторів школи М. Якимечка

У приміщенні Івано-Франківської обласної організації Національної спілки художників України відкрилася виставка студентських творів спеціалізації «Малярство», виконаних під керівництвом доцента кафедри образотворчого мистецтва М. Якимечка. Вона присвячена 20-ій річниці Незалежності України та 10-ій річниці створення Інституту мистецтв. У представлених творах – розмаїття жанрово-стилістичних, живописних ідей, у яких наші молоді автори намагаються виявити своє творче начало, використовуючи різноманітні техніки малярства, а саме:

жовткову темперу, олію, акрил, воскову емульсію, холодну енкаустику.

Під час відкриття виставки голова обласної ради О. Сич відзначив важливість збереження і примноження національних традицій у сучасному образотворчому мистецтві. Закцентував на важливості ролі наукового керівника-педагога в процесі формування та становлення творчих особистостей.

У подальших виступах заступника голови облдержадміністрації з гуманітарних питань Р. Іваницького та начальника обласного управління культури В. Федорака звучали бажання ознайомити мешканців області з творчим доробком молодих авторів. У виступах проректорів університету професора І. Миронюка та доцента Г. Карась, директора Інституту мистецтв,

професора А. Грицана відчувалася гордість за художні досягнення і авторську школу керівника, який упродовж кількох останніх років, завдяки своїм творчим зусиллям і педагогічній майстерності, зумів об'єднати навколо себе колектив однодумців.

Б. Бойчук,
завідувач кафедри
ім. М. Фіголя, професор

Засновник видання - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка (ректор - член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор **Богдан Остафійчук**)

Коректор: **Любов Максимів**
Верстка і дизайн: **Ігор Луца**

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації № 555, серія ІФ

Редактор - кандидат філологічних наук
Любомир Кліщ

Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції